REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 91. Brașov, Sâmbătă 26 Aprilie (9 Maiu). 1903.

Unde am ajuns?

II.

Prea puțină atențiune s'a dat la noi în deceniile ultime desvoltărei pressei nóstre naționale. Ómenii noștri, — cu rare escepțiuni, și și aceștia mai mult numai *in foro interno* — nu s'au ocupat serios de ea și de adevărata ei chemare, ér la viitorul ei nu s'au gândit aprópe de loc.

Sub pressă națională înțelegem în sensul cel mai larg al cuvêntului tótă pressa nóstră periodică românéscă, care a luat asupră-și nobila misiune de a apěra, cultiva și promova, pe un teren séu altul, interese de viéță ale națiunei nóstre. In înțeles mai strîns politic însě am privit și privim de „diare naționale" pe acele, cari servesc causa națională politică a poporului, stând pe basa programului politic de la 1881, singurul adoptat și recunoscut de el.

Când s'a înființat partidul nostru și s'a proclamat solidaritatea națională a tuturor Românilor din acest stat în lupta pentru apěrarea limbei și a naționalității române, esistau cu totul numai 2—3 diare naționale la noi și, ce era mai momentuos, domnea cea mai bună înțelegere între noi și se arătau cele mai bune semne reale pentru închegarea solidarității nóstre.

Astădi am ajuns a face gazetărie pe întrecute; au început sě rěsară la noi foile și foițele ca ciupercile. Și pe când pressa nóstră se îmbogățesce cu acest spor měrunt, ce fenomen se arată în viața oropsitului și amărîtului nostru partid național? Solidaritatea și buna înțelegere sunt sguduite pe tótă linia, ér unul din diarele mai mari, mai vechi și c'un rol distinct ale partidului, care diar peste acésta a mai figurat ani de-arêndul și ca organ al comitetului central al acestuia, după nouěspredece ani de esistență se vede constrîns a anunța că nu mai póte sě apară.

Cum sě ne esplicăm acésta curiósă aparițiune? Și care este însemnătatea ei simptomatică pentru partidul nostru național?

A afirma simplu numai, că „Tribuna" a cădut sub loviturile dușmane și că a fost strivită de deținătorii puterii publice, credem a nu fi de demnitatea unui partid așa de mare ca al nostru, cu deosebire avênd în vedere, că acel diar pretindea în anii din urmă, mai mult decât era admisibil, cu tenacitate, a fi singurul organ autorisat al partidului național.

Pe lângă osêndele dictate în procesele de pressă și decile de mii plătite drept amende, a trebuit sě fie o causă mai afundă și mai gravă, care a determinat catastrofa confratelui nostru din Sibiiu. Acésta causă nu póte fi decât o causă interióră a partidului nostru, un rěu organic ce s'a manifestat în organismul sěu atât de sdruncinat, și nu póte privi decât însă-și tactica și atitudinea „Tribunei" în sînul acestui partid.

Se trateză deci de un eveniment, a căruia importanță nu se mărginesce numai la faptul, că deplângem adi dispariția unei foi, care a stat timp îndelungat în focul luptei cu adversarii limbei și naționalității române, ci aruncă lumină totodată și asupra situațiunei partidului nostru național.

Ilustréză acest eveniment mai cu semă resultatele dobêndite de tactica politică, urmată de nouě-spredece ani de către așa numiții fruntași grupați în jurul „Tribunei" și adecă a tacticei fruntașilor din primul period de nouě ani și apoi a tacticei fruntașilor din periodul ultim de dece ani.

„Partid", „politică" și „tactică" erau identificate de acești fruntași cu „Tribuna", și mai ales dela 1892 încóce nu se vorbea decât numai de politica și de programul „Tribunei".

Acum că „Tribuna" a încetat de a mai apăré, se impune în consecență logică întrebarea: *Quid nunc*?

Situația creată în urma nesfîrșitei obstrucțiuni în camera ungară, pare a-se înrěutăți în loc de a-se ameliora. In dietă kossuthiștii provócă dilnic discuțiuni lungi și sterpe în jurul unor cestiuni, cari n'au absolut nici o importanță. Ei fac acésta cu scop de a amărî guvernul, în deosebi pe miniștrii Szell și Fejervary, contra cărora îndréptă dilnic săgeți veninóse. — In ședința de adi s'a pus la ordinea dilei alegerea comisiunei pentru cvotă. Kossuthistii s'au hotărît sě facă gălăgie și în cestiunea acésta. Se va continua apoi érăși desbaterea asupra raportului ministrului-president. Când va veni la rênd desbaterea asupra indemnității, nu se scie. Diarele oposiționale fac gură mare și se laudă, că oposiția e decisă a nu ceda și a purta lupta la infinit.

Alegerile din Viena. In diua de 6 Maiu s'au făcut în Viena alegerile representanțelor districtuale (Bezirksvertretungen) terminându-se cu triumful strălucit al social-creștinilor. Candidații partidului social-creștin au reușit pe tótă linia (10 cercuri) cu majorități sdrobitóre. A mai rěmas cartierul Leopoldstadt, singurul care e representat de Evrei. Acest cartier însě n'a venit cu acéstă ocasiune la alegere, căci de sigur și aici ar fi biruit partidul lui Lueger, ale cărui succese vedem că în Viena și Austria de jos sunt permanente de o lungă serie de ani.

Isgonirea preoților maghiari din Bucuresci.

Diarul „Budapesti Hirlap", care de un timp încóce are corespondent permanent în capitala României, aduce la loc de frunte un articol în care se plânge de negligearea intereselor bisericesci ale credincioșilor catolici din Bucuresci.

Barația din Bucuresci — dice numita fóie — a fost întemeiată înainte de asta cu sute de ani de franciscani maghiari. De când cu urcarea pe tron a regelui Carol, s'au făcut stăpâni pe Barație Nemții și ultimul preot maghiar, părintele Stefan, sdrobit de persecuțiunile îndreptate în potriva lui, a murit alienat într'o mănăstire din Bulgaria, unde fusese primit din milă, după ce în Ungaria tóte ușile i-au rěmas închise.

In timpul din urmă s'au aflat trei preoți maghiari din Ardeal, cari au luat asupra lor sarcina de misionari și stabilindu-se în Bucuresci, au început a organisa comunitatea catolică maghiară, cumpărând loc pentru biserică, șcólă și casă parochială.

Activitatea acestor preoți însě era privită cu ochi rěi de către Archiepiscopul catolic, care însuși este german de origine și dilele acestea a dat ordin acelor trei preoți maghiari, ca în timpul cel mai scurt sě părăséscă Bucurescii.

„Bp. Hirlap" apeléză la opinia publică și la guvern sě sară în apěrarea acelor preoți și a intereselor naționale ale Maghiarilor catolici din România.

— Pe cât scim noi, biserica catolică din România are hierarchie organisată cu arhierei independenți de primatele de la Strigon séu de ori-care alt archiereu din Ungaria. Décă prin urmare se vor fi aflat preoți maghiari din Ardeal, cari imboldiți mai mult de spiritul prea aprins al șovinismului au trecut Carpații pe socotéla proprie și au început acolo acțiune de „expansiune națională" maghiară, fără sě observe obediența datorită șefului legal al bisericei, — nu era decât lucru firesc, ca sě li-se ordone a-se întórce, de unde au venit.

„Cucerirea Orientului" cu misionari ca Hollo Iános și cei doi tovarăși ai lui, credem că nici „Bp. H." nu o ține de realisabilă și rațională séu oportună.

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

Mórtea mea.

(2) (Urmare).

Lumina aceea alburie, pe care ochiul meu stâng o zăria încă, dispărea din ce în ce mai mult, totuși îmi aduceam aminte bine de odaia în care zăceam: la drépta era un dulap, la stânga căminul, d'asupra acestuia un ciasornic cu pendulă, căruia îi lipsiau greutățile și arăta órele dece și șése minute. Ferestrile dedeau spre strada Dauphin, o stradă întunecósă, de unde se audia un sgomot infernal. Par-că tot Parisul s'ar fi concentrat numai în acea stradă. Geamurile zăngăniau și se cutremurau necontenit de sgomotul trăsurilor.

Noi nu cunosceam în Paris pe nimeni, ér în biuroul, unde îmi aveam serviciul, nu eram așteptat decât pe Luni. După călětoria de cinci-spre-dece óre cu trenul și obosela ce ne cuprinse, ni-se părea, că ne aflăm într'o temniță, deóre-ce îndată după sosire trebuì sě mě culc în pat, din care sě nu mě mai scol. Nevasta mea mě îngrijia cu surîsul pe buze, dér simțiam, că e emoționată și agitată. Din când în când se ducea la ferestră și arunca câte-o privire la stradă, apoi se întorcea palidă și spăriată înděrět. Acest oraș uriaș, din care nu cunoscea nici măcar o piatră, părea că-i insuflă orore.

Sěrmană femeie, ce-o sě facă décă nu mě voiu mai trezi, ce se va alege din ea în acest oraș mare și strěin, fără sprigin, fără ajutor, fără un suflet amic!

Margareta îmi luà într'aceea mâna, care atârna mórtă peste marginea patului și sărutându-o dise: „Olivier, rěspunde-mi, Olivier!" Apoi isbucnì în plânset și dise: „Dómne, Dumnedeule! A murit! A murit!"

Mórtea mě ajunse așa-dér, însě nu nimicirea totală, neantul, căci puteam audi și cugeta, și numai neantul, vidul oribil era ceea-ce mě îngrozia încă din copilărie. Nu-mi puteam imagina dispariția desěvîrșită a ființei mele și mě cutremuram la gândul, că vor urma secole peste secole, în cari eu nu voiu mai fi, și când cetiam în diare vr'o observație asupra unui timp, ce va urma, asupra secolului viitor, mě consternam, la gândul, că eu atunci nu voiu mai esista. Cum? Eu sě plec și lumea sě esiste mai departe? Nu trebue cu trecerea mea sě se děrîme și întreg universul?

Ah, măcar décă ași putea visa în mórte despre viéță! Étă care era dorința mea permanentă, speranța mea tainică. Și étă-mě, că eram mort și visam. Dér, vai! Asta nu era încă mórtea și îndată o sě mě trezesc. Trebue chiar sě mě trezesc, décă nu pentru alta, pentru biata mea Margareta. De sigur, eu simt, îndată am sě mě ridic, am sě-mi iau nevasta în brațe și sě-i șterg lacremile. O! ce bucurie, de a-ne poseda érăși unul pe altul! Cu cât ne vom iubi noi încă și mai mult! Și în cele douě dile ce le mai am libere, mě voiu restaura pe deplin, ér Luni îmi voiu începe cu nouě puteri funcția. Vom începe o viéță nouă, mai fericită! O, cât de fericiți vom fi noi!

Dér nu mě prea grăbiam cu trezitul. Eram încă prea obosit, trebue sě mě mai odihnesc. Margareta n'avea dreptate a fi atât de desperată, căci dór nu eram mort, numai că nu aveam forța sě-mi întorc capul pe pernă și sě-i surîd. Am sě aștept, până va mai dice odată: „E mort, Dómne! E mort!" și apoi încet, ca sě nu se sparie, îi voiu șopti: „Nu, copila mea, nu sunt mort, dór vedi, că trăiesc și că te iubesc!"

Și o voiu lua în brațe și o voiu săruta.

2.

La strigătele repețite ale nevestei mele, se deschise ușa subit și se audi un glas: „Ce este vecină? Vr'un accident?"

Recunoscui vocea, era a femeii bětrâne, cu numele Gabin, care locuia în același coridor cu noi și care de la sosirea nóstră s'a arătat față cu noi prevenitóre și compătimitóre. Ne-a și povestit îndată biografia sa, din care am înțeles, că era věduvă și că din érna trecută, când stăpânul nemilos al casei unde locuia i-a sechestrat mobila, s'a mutat în acéstă casă cu fiica-sa Adele în etate de 10 ani — căreia îi dicea Dede — luând cu chirie o odaie mobilată. Atât dênsa, cât și fiică-sa se ocupau cu confecționarea de abajururi

Evenimentele din Balcanĭ.

O scire telegrafică din Viena, anunţă că vasul de rĕsboiŭ ungar „Arpád“ a primit ordin, ca la 15 Maiŭ sĕ plece din Pola la Salonic.

= Pe lângă cele două vase italiene de rĕsboiŭ, au mai sosit la Salonic alte patru vase de rĕsboiŭ.

= In 5 Maiŭ diminéţa s'a dat o luptă înverşunată lângă Seres între revoluţionarĭ şi trupele turcescĭ. Soldaţii au împresurat casele. Revoluţionarii *au aruncat neîntrerupt bombe asupra Turcilor*, prin ceea-ce casele au luat foc. Lupta a durat o di şi o nópte. Mulţĭ Bulgarĭ şi-au aflat mórtea în flăcărĭ. 13 au fost ucişĭ de glónţele soldaţilor turcĭ. A cădut şi conducĕtorul bandei *Dalcev*. Dintre Turcĭ 12 au fost rănițĭ şi câţi-va ucişĭ.

= In *Pristina* au fost prinşĭ doi membri ai comitetului bulgaro-macedonén din Ueskueb, carĭ aveau însărcinarea de a omorî pe consulul rus din Mitroviţa *Maskov*. — In *Kraloro* cincĭ memcri din banda bulgară *au omorît pe un medic grec.*

= La *Ueskueb* au fost duşĭ legaţĭ în lanţurĭ 23 revoluţionarĭ sub escortă militară. Se afla printre ei un preot şi doi profesorĭ de gimnasiu.

= Din Constantinopol se telegrafézâ, că în urma atentatului din Salonic, au fost arestaţĭ numeroşĭ Bulgarĭ în Ueskueb, Köprül, Monastir şi în alte localităţĭ ale Macedoniei. In Ueskueb fù arestat *Toncev* secretarul episcopului bulgăresc. Numeroşĭ notabilĭ şi comercianţĭ din Bulgaria încă au fost arestaţĭ la Constantinopol.

= In Salonic n'au mai fost turburărĭ.

= „Voss Ztg“ din Berlin, cu tóte desminţirile guvernului bulgar, susţine afirmarea, că dinamita ce s'a aruncat în Macedonia, a fost dusă din Bulgaria. Fóia berlinesă atacă violent pe guvernul bulgar, scriind între altele: E fórte serios pericolul, ca slăbiciunea guvernului bulgar sĕ încurce Europa într'un rĕsboiŭ. Bulgaria dă ómenĭ revoluţionarilor macedonenĭ, arme, bombe şi dinamită. Centrul agitaţiunei este Sofia. Guvernul bulgar n'a făcut nimic, ca sĕ lege mânile conjuraţilor. Tóte bandele au pĕtruns din Bulgaria pe teritorul Macedoniei şi dinamita, care s'a întrebuinţat la atentate, este de provenienţă bulgară.

Chestiunĭ agrare.

II. Remedii.

(Urmarea a 3-a.)

O încercare particulară de a deştepta şi desvolta în poporul român peste tot interesul şi tendinţa către *agricultura raţională* şi sistematică, a rĕmas un glas în pustiu, fără de nicĭ un resunet şi fără de ver ce sprijin din partea celor o sută şi una de băncĭ şi institute de credit româneseĭ, pe motiv de scumpete şi sĕrăcie, orĭ altele, că comunele nóstre rurale, bisericele şi şcólele sunt prea sĕrace de a abona o carte românéscă, care sĕ pună pe preot şi învĕţător, primar şi notar în curent cu cestiunile agricole moderne! Şi totuşĭ, décă agricultura germană şi francesă din secl. al XIX au progresat enorm, au avut de a mulţumi progresul lor în prima linie lucrărilor marilor agronomĭ naţionalĭ şi este nedespărţită de numele lor: a unuĭ A. Thaer, Koppe, Schwertz, Pabst, I. C. Schubart de Kleefeld, Dombasle şi Gasparin în Francia, ér nicĭ decum unor compilărĭ şi traducţiunĭ fără rost şi spirit din ţĕrĭ şi limbĭ strĕine.

Institutele nóstre de credit şi economii au găsit teren de activitate şi desvoltare în altă parte, decât sprijinirea şi propagarea agriculturei raţionale în popor şi aşedămintelor lui de căştig şi producţiune naţională. Ba acum tind de a scóte şi elementele culte si instruite din luptă şi de la munca productivă, transformându-le pe nesimţite în o clasă *de rentierĭ şi pensionarĭ*. Dér óre chestiunea emigranţilor românĭ cu duiumul în America cum se póte altfel esplica? Ajutorarea şi sprijinul celor slabĭ şi nevolnicĭ a ajuns pe a doua tréptă, şi beneficiul mare propriu, câştigul propriu şi împărţirea de dividende grase la acţionarĭ, este preocuparea lor de căpetenie. Reuniunile de consum româneseĭ, basate érăşi pe câştigul mare aprópe tóte sunt în lichidare.

Dér vorba vine — acésta s'a mai întâmplat şi altor cocóne. Celebrele societăţĭ de ajutor mutual a micilor industriaşĭ de pe la oraşe şi tĕrgurĭ din Germania, pe tantieme şi dividende după sistema lui Schultze-Delitzsch, au alunecat aprópe tóte pe aceeaşĭ pantă, carĭ acordau credit la membrii pe 3 lunĭ, cu îndeplinirea a o mulţime de formalităţĭ şi garanţii, şi cu dobânda mare şi cavenţi pentru a puté împărţi dividende grase şi tantieme la asociaţĭ. De aceea Reuniunile de credit sist. Schultze-Delitzsch, au cam decădut din graţia publicului orăşenesc german şi cu tóte sforţările făcute de a-le propaga şi la ţĕră între micii agricultorĭ, ele nu prea găsesc aderenţĭ, nefiind potrivite scopului. Ba în timpul din urmă li-se aduce învinovăţirĭ directe, că ele au un caracter pronunţat *capitalist*, ér alţii le acusă că au devenit boerescĭ-*verjunkert*.

Banca agricolă din România, înfiinţată la 1894 de către fostul ministru de finanţe şi bancher M. Ghermani, basată pe aceeaşĭ confusiune de identitate de interese al micului negustor cu agricultorul, deşi cu avantagii marĭ înzestrată din partea guvernului şi cu frumos capital, nu merge şi din 7,5 milióne deplin vĕrsate a perdut deja 2 milióne de lei — şi pentru progresul agriculturei marĭ n'a făcut aprope nimic. Ea n'a putut sĕ facă nimic în direcţiunea ameliorării agriculturei, din causa legei constitutive greşite, căcĭ ea acordă împrumuturĭ pe gagiu şi în cont cufent la agricultorĭ (pe producte agricole unelte şi vite) pe câte 3 lunĭ de dile, pe care le póte prelungi pe 6 şi *maximum* 9 lunĭ de dile. Agricultorul însĕ, fie mare şi mic, are lipsă de credit eftin de lungă durată — pe mai mulţĭ anĭ de dile — şi nedenunţabil. ca sĕ-l achite şi stérgă când 'i vine lui la socotélă.

Mai bine au corespuns scopului şi necesităţilor agriculturei mici „Insoţirile de credit sistem Raiffeisen“, ca mijloc de împrumut şi de ameliorare tot-odată şi a agriculturei. Plecând de la principiul evangelic: „Iubesce-ţĭ pe de aprópele tĕu, ca însu-ţĭ pe tine“, ele au desvoltat o activitate fórte binefăcĕtóre şi crestinéscă, în adevĕratul înţeles al cuvĕntul, după-ce scopul nu este egoist, nicĭ de a da dividende grase şi nicĭ tantieme şi jetóne la membrii, de unde funcţionarii şi administratorii lor sunt toţĭ onorificĭ şi gratuiţĭ, ér beneficiile realisate şi capitalul adunat îl întrebuinţéză la alte scopurĭ economice ale tovărăşiei.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 25 Aprilie v.

Majestatea Sa monarchul va sosi la Budapesta Lunĭ în 11 Maiŭ şi se va reîntórce la Viena în 23 l. c.

Adunarea generală a casinei române din loc este convocată pe *Duminecă în 10 Maiŭ* a. c. st. n. *la 3 óre p. m.* — Domnii membrii sunt rugaţĭ a lua parte.

Hirotonirea episcopului Aradului. Miercurĭ, în dina Sf. George, s'a făcut în Sibiiu hirotonirea întru archiereu a nou alesului episcop al diecesei gr. or. a Aradului, P. S. Sa *Ioan Ignatie Papp*. Actul acesta l'a îndeplinit I. P. S. Sa metropolitul Ioan *Meţianu*, însoţit de P. S. Sa Nic. *Popea*, episcopul Caransebeşului, asistaţĭ de archimandriţii Filaret *Musta*, Dr. Il. *Puşcariu* şi Augustin *Hamsea*, protosincelul Eusebiu *Roşca*, protopopiĭ I. *Papiu*, Vasile *Beleş*, şi Dr. *Trailescu*, de ieromonachul Dr. Miron *Cristea* şi diaconii Câmpianu şi Enescu. După terminarea sf. liturghii în decursul căreia s'a făcut hirotonirea, s'a dat un prând festiv de I. P. S. Sa metropolitul în onórea noului archiereu. — Instalarea noului episcop se va face poimâne Duminecă. Actul solemn se va îndeplini prin P. S. Sa episcopul Nic. Popea, ca mandatar al metropolitului.

Jubileul diecesei de Lugoşiŭ. La 14 Iunie a. c. se va serba, cu deosebită solemnitate, jubileul de 50 de anĭ aĭ diecesei române unite a Lugoşului. S'a constituit un comitet, care va pregăti aranjarea festivităţilor. La serbare vor lua parte membrii din clerul diecesei, delegaţiunile diferitelor comunităţĭ eclesiastice, ale reuniunilor şi societăţilor. Vor fi representate: archidiecesa de Alba-Iulia şi Făgăraş şi diecesele de Oradea-mare şi Gherla.

Un dar frumos pentru masa studenţilor românĭ din Braşov. In memoria fericitului Ioan V. Perlea (Brăila) au contribuit pentru masa studenţilor românĭ din Braşov: d-l Victor *I. Perlea 500 lei*, d-l Ştefan *Pană 100 lei*, d-l Georgel *Perlea 100 lei* şi d-l Alex. *Grossu 100 lei*, cu totul: *800 lei*. — Suma acésta au binevoit a-o destina pioşii donatorĭ mesei studenţilor noştri, la binevoitórea intervenţiune a preastimatei dómne *Elena Dr. Iancu Meţianu* din Zĕrnescĭ. Priméscă marinimoşii noştri binefăcĕtorĭ şi binevoitorĭ cele mai călduróse mulţămite. — *Direcţ. şcólelor medii gr. or. române din Braşov.*

Principele Ferdinand la presidentul Loubet. In 6 Maiŭ presidentul republicei francese a primit visita principelui Bulgariei Ferdinand cu onorurĭ militare. Presidentul i-a reîntors visita.

„Sindicatul ómenilor de litere“. In urma convocărei făcută de d-nii Olănescu-Ascanio, general Bengescu Dabija, Anghel Dumitrescu, Th. D. Speranţă, Gh. Ştefănescu, un număr însemnat de literaţĭ românĭ s'au întrunit în localul Academiei de musică din strada Batiste (Bucurescĭ) spre a pune basele „Sindicatului ómenilor de litere“. In urma unei nouĕ discuţiunĭ la care au luat parte şi d-nii general Bengescu, Haralamb Gh. Leca, D. Teleor, Radu Rosetti, T. D. Speranţă, s'au delegat 3 membri, carĭ sĕ elaboreze statutele „Sindicatului“. Scopul principal al acestui „Sindicat“ este protecţiunea proprietăţii literare. In acest „Sindicat“ se vor primi şi scriitorii din ţĕrile strĕine.

Un canal uriaş. Americanii sunt pe drum sĕ întreprindă construcţia unui canal maritim, care sĕ lege Chicago cu oceanul Atlantic prin marile lacurĭ Hudson şi New-York. Proiectul aprobat de tóte statele federale cuprinde stabilirea unui canal de 65 m. lărgime şi de 6 m. 40 c. adéncime. Vor puté naviga tóte vasele, carĭ circulă pe marile lacurĭ şi 90 la sută din cele carĭ intră în portul New-York. Cheltuelile vor necesita un miliard, sumă pe care americanii o găsesc relativ mică, faţă de grandiositatea proiectului, care consistă întru a-se face port de mare din-

---

(umbrele pentru lămpĭ) şi câştigau pe di patru-decĭ de sou.

„Dumnedeule! S'a sfîrşit?“ întrebă ea spăriată.

Inţelesei, că se apropiă de pat, se uită la mine, mĕ pipăi, apoi dise cu voce compătimitóre: „Sermană femeie tinĕră! Sĕrmană femeie!“

Margareta plângea şi suspina ca un copil. Madame Gabin o ridică de jos, o conduse la jilţul vechiŭ şi stricat de lângă cămin, o aşedă pe el şi se încercă a o consola.

„Nu plânge, porumbiţa mea. Cu plânsul nu-ţĭ folosescĭ nimica. Ai sĕ te îmbolnăvescĭ singură. Uite, dragă vecină, când mi-a murit bărbatul, eram tot aşa de desnădăjduită, ca şi d-ta. Trei dile n'am înghiţit o îmbucătura. Acésta nu mi-a ajutat însĕ nimica. Din contră am slăbit şi mai tare.... Ascultă, pentru numele lui Dumnedeu! Prinde inimă!“

Aşa vorbia bĕtrâna către Margareta, care se şi linişti încetul cu încetul. I-se sfîrşise puterile, din timp în timp însĕ isbucnia din nou durerea şi ofta de i-se rupea inima.

Bĕtrâna începù într'aceea a umbla de icĭ până colo prin odaie.

„Nu te îngriji de nimica, draga mea, am sĕ fac eu totul. Acuma n'am nicĭ o trébă. Dede s'a dus cu marfă pe la muşterii, ér vecinii trebue sĕ se ajute unul pe altul... Coferele vĕd, că nu sunt încă despachetate, în dulapul cela sunt rufe, nu-i aşa?“

Audiĭ, cum deschide saltarul, mi-se pare, că scóse un serviet şi îl întinse pe mĕsuţa de lângă pat, apoi audiĭ cum frecă un chibrit; ea aprinse luminările de pe cămin. Urmăriam cu atenţiune încordată tóte mişcările în odaie şi îmĭ dedeam sémă de tot ce face.

„Bietul om!“ murmura femeia şi apoi adaogă: „Ai avut noroc, draga mea, că te-am audit strigând. Mare noroc!“

Şi umbla şi făcea şi dregea prin casă.

De-odată dispărù lumina slabă, pe care o vedea încă ochiul stâng. Madame Gabin îmĭ apăsă pleópele. Şi nu simţiam de loc apăsarea degetelor ei. Când am înţeles, ce s'a petrecut, mĕ pĕtrunse un curent rece.

Uşa se deschise din nou, mica Dede veni în odaie strigând: „Mama, Mama — ah, scieam că eştĭ aicĭ! Uite contul şi banii: Trei francĭ şi patru-decĭ de sou. Şi o comandă de două-decĭ duzine de abajururĭ şi...“

„St, st... tacĭ... fiĭ cu minte!“ rĕspunse mama şi fiind-că mititica continua a vorbi mai departe, bĕtrâna arătă spre pat.

Copila tăcù consternată şi se retrase spre uşă.

„Dórme domnul?“ întrebă ea încet.

„Da, du-te şi te jócă“, rĕspunse mama.

Copila însĕ nu voia sĕ plece. Se uita la mine cu ochĭ marĭ şi pe semne a început sĕ pricépă ce este, căcĭ striga: „Mama, a murit! Domnul e mort“ şi fugi spăriată afară rĕsturnând în fuga sa un scaun.

Apoi se făcù linişte de mormênt în odaie. Margareta şedea istovită în jilţ şi nu mai plângea. Dómna Gabin mai aranjă câte ceva prin odaie, apoi începù din nou a murmura printre dinţĭ:

„Uite bróscadracului! Adĭ copiĭ sciu tóte tainele! In viéţa ei n'a vĕdut încă om mort şi uite, că numai decât a aflat ce este. Adĭ nu mai sunt copiiĭ, ca altădată!“

Ea se opri şi sări fără transiţie la alt obiect.

„Ascultă, draga mea, trebue sĕ ne gândim la formalităţĭ, sĕ anunţăm decesul, sĕ luăm dispoziţiĭ pentru înmormêntare. Vĕd, că nu eştĭ în stare sĕ le facĭ tóte acestea şi nu te-aş lăsa bucuros singură. Fiĭ sigură, draga mea, că nu te las singură, numaĭ la vecinul nostru Simoneau mĕ duc pentru un moment, décă îmĭ daĭ voie... Sĕ vedem, décă e acasă d-l Simoneau?“

Margareta nu rĕspunse nimica. Eu înţelegeam totul, dér mi-se părea, că tóte scenele acestea s'ar petrece departe de mine. Erau momente, când aveam sensaţia, că eu sunt o mică flacără, care plutesce în aer, ér corpul, ce stătea nemişcat pe pat, ar fi al unui om strein.

(Va urma.)

tr'un oraș situat la mai mult de 1.500 chilometri de mare.

Episcopul de Olmütz. Cea mai bogată episcopie din Austria, episcopia din Olmütz a ajuns înainte de asta cu vr'o 12 anĭ pe mânile lui *Kohn*. La început episcopul Kohn, născut din părințĭ Evrei (botezațĭ) s'a purtat destul de bine, dér după-ce s'a încăldit bine în scaun, a început sĕ-șĭ dea pe față abominabilele calitățĭ de rassă: lăcomia, spionagiul, prigonirea, asuprirea etc. Până și sf. taină a spovedaniei încă s'a încercat sĕ o profaneze, căutând a-l ispiti pe un călugăr asupra celor audite în mărturisirea unui preot. In diecesă, cler și popor, indignarea e atât de mare, încât ea nu se va mai puté potoli, decât prin revocarea lui Kohn din scaunul episcopesc. Afacerea acésta a fost obiect de discuție și în „Reichsrath." — Dealtmintrea casurĭ de acestea cu demnitarĭ eclesiasticĭ de origine evrei s'au mai vĕdut și la alte popóre. — „D. Z." din Viena scrie un prim articol, pe care îl încheie așa:

Cu tot botezul, cu tótă educația catolică, mitră și toiag, Kohn ca archiereu a rĕmas, ce rĕmâne Kohn ca literat, ca soldat și ca orĭ-ce în viéță. Evreul rĕmâne Evreu.

Cum sunt informate foile maghiare. Despre serbarea muncitorilor la 1 Maiŭ, aranjată aicĭ în Brașov, cetim în foile din Budapesta următorul raport: „Procesiunea de demonstrație, plănuită în Brașov din partea muncitorilor, pe diua de 1 Maiŭ, a fost oprită de către poliție și, pe calea recursului, și din partea vice-șpanului. Cu tóte acestea se adunară cam 5000 (!) lucrătorĭ, fiind-că nu aveau cunoscință despre interdicere. Mulțimea a fost împrăsciată prin polițiștĭ călărĭ. S'au întêmplat numeróse rănirĭ, doi individĭ au fost călcațĭ în picióre de polițiștĭ călărĭ și li-s'au frânt piciórele. Au fost arestațĭ numeroșĭ lucrătorĭ. In urma acésta 4000 (!) de lucratorĭ românĭ s'au postat înaintea casei orașului cerênd liberarea arestaților. Miliția consignată a împrăsciat tumultul. In timpul demonstrațiunilor femeile române din ferestri turnau apă căldă asupra polițiștilor. Mulțĭ polițiștĭ au fost opărițĭ." — Décă n'am sci cele petrecute în Brașov, ni-s'ar face pĕrul măciucă la cetirea acestor grozăvenii.

O descoperire archeologică. Misiunea archeologică italiană a descoperit lângă Heraclion, în Creta, pe locul fostului Phaestos, un măreț palat și diferite obiecte de un interes esceptional, și asemenea acelora descoperite la Knossos, între altele, 12 statuete de bronz, vase de metal, vase pictate, mai multe tablete cu inscripții și scrierea nedescifrată ca la cele din Knossos. Săpăturile vor continua.

Șépte Bulgarĭ pentru un Turc. Diarul „Macedonia Odrîmskii curier" din Sofia anunță, că în satul Sircoshi au fost împușcațĭ șépte fruntașĭ bulgarĭ, ca rĕsbunare pentru uciderea unui Turc de către doi bandițĭ bulgarĭ, carĭ după-ce l'au ucis la drumul mare luându-i o pușcă și un revolver, au fugit în munțĭ.

Un sfat bun. Cine vrea sĕ-șĭ facă în grădină un covor frumos de iérbă, aceluia se recomandă a-șĭ procura de la Magazinul de semințe c. r. *Edmund Mauthner* în Budapesta, amestecul de semințe de iérbă compus din iérbă de la „Promenada" séu „insula Margaretha". De 29 anĭ liferéză Mauthner aceste semințe de iérbă pentru parcurile splendide din Budapesta și din insula Margaretha.

Un jubileu la Caransebeș.

„Drapelul" din Lugoșiŭ publică textul românesc al unui apel, ce s'a afișat pe stradele Caransebeșului în dilele cât s'a ținut sinodul eparchial. Apelul e redactat în trei limbĭ: română, maghiară și germană și a fost tipărit la „Egyházmegyei kőnyvnyomda, Karánsebesen" („Tipografia diecesană"?). Apelul adresat către foștii grănițerĭ spune, că la 27 Junie a. c. se împlinesc 30 de anĭ de când s'a sancționat art. de lege XXVII: 1873 referitor la *„reîncorporarea la téra mamă"* a confiniului militar bănățén și a batalionului Titel, desființat prin patenta de la 9 Iunie 1872.

Apelul spune, că prin sancționarea amintitei legĭ, locuitorii graniței bănățene „s'au făcut părtașĭ de drepturile constituționale ale țĕrii nóstre" și prin grația Maj Sale ei s'au făcut stăpânĭ pe munțĭ și pădurĭ întinse. A sosit decĭ timpul, ca „sĕ se arate marinimosului și bunului nostru rege Francisc Iosif I. devotamentul omagial și profunda nóstră recunoscință și mulțămită".

Pentru a eternisa acest „moment istoric", representanța orașului Caransebeș, capitala de odinióră a fostului regiment confiniar româno-bănatic nr. 13, a luat inițiativa ca sub protectoratul P. S. Sale d-lui episcop diecesan Nic. *Popea*, a secretarului de stat Emeric de Jakabffy deputat, a fișpanului comit. Caraș-Severin Pogany, comunele din fostul regiment confiniar nr. 13 sĕ ridice în orașul Caranșebeș Majestății Sale o statuă, ca semn de profundă, mulțămită și venerațiune omagială.

Apelul, care e subscris de trei președințĭ, de 7 vice-președințĭ, de 7 notarĭ și de numeroșĭ membrii românĭ, maghiarĭ germanĭ — învită pe locuitorii din fosta graniță militară sĕ contribue cu obolul lor la ridicarea statuei.

*

Fóia română din Lugoșiŭ publicând apelul promite a se ocupa cu jubileul. „căcĭ multe sunt de dis în afacerea acésta". Deși nu ca recriminare, „D." dice, că n'a primit până acum nicĭ un comunicat din loc competent, decĭ sĕ vede silit a-l reproduce după afișul, ce s'a vĕdut lipit pe stradele Caransebeșului.

Inaugurarea statuei lui C. A. Rosetti.

Cuvêntarea d-lui D. Ollanescu-Ascanio,

rostită în numele Academiei Române.

— Urmare. —

Era pe la 1832. Rosetti avea 16 anĭ și ca elev al colegiului de la St. Sava se distingea printre cei mai istețĭ și mai sglobii.

Acolo Aristia, însflețit cum era de focul sacru al artei, ținea deosebite prelegerĭ asupra literaturei eroice și dramatice, întrebuințând dibăcia sa de bun cetitor și de interpret al frumuseților poetice, pentru a le face sĕ străbată în sufletul elevilor sĕi. Eliade, traducĕtorul lui Lord Byron și Lamartine simțea crescĕnd, din ce în ce mai mult, numĕrul celor ademenițĭ de versurile sale puternice și înflăcărate și nu zădarnicea, mai cu sémă, nicĭ un prilej de a sădi, tot mai vie, în inima tinerimei dragostea despre cele înalte și frumóse. Așa profitând de sprijinul și frățésca ospitalitate ce dedea colonelul Iancu Câmpineanu celor carĭ, împreună cu dênsul, lucrau la redeșteptarea consciinței naționale, ei, orĭ de câte orĭ aveau sĕ cetéscă vre-o lucrare, nu lipseau sĕ cheme și câțĭ-va dintre școlarii cei mai cu tragere de inimă séu cu mai băgare de sémă la lecțiunile de declamațiune poetică, ale dascălului lor. Cu încetul se formă astfel *un cerc de ascultătorĭ obicĭnuițĭ*, carĭ uneorĭ luau chiar parte la cetirea séu la recitarea unor bucățĭ alese înadins.

La început sĕ alcătuiră — drept petrecere — chiar micĭ spectacole, la carĭ acei școlarĭ — sub povățuirea lui Aristia — jucau câte o scenă séu câte un act din dramele și comediile repertorului clasic.

C. A. Rosetti, cel mai talentat dintr'ênșii, era, după propria-i mârturisire, „unul dintre primii actorĭ ai teatrului național născând, ce se exersau atuncĭ pentru a juca pe scenă și lui îi sunt dator, dice el, cele de întâiu cuvinte de amor, de onóre, de patriotism, ce buzele îmĭ rostiră! El mĕ învață pentru întâia óră a nu mĕ închina la ómenĭ:

Cine? cum?... eu sĕ-mĭ plec capul la farmece, la [minunĭ,
Sĕ tămâiŭ pe un fanatic, sĕ cred ale lui minciunĭ?

„El mĕ făcù a dice pentru tótă viéța mea:

Nu!... de-a zeilor dreptate Zopir fie pedepsit,
Décă libera mea mână și curată vei vedea
A lingușì viclenia și tâlharĭ a mângăia...

„Lui îi sunt dator cele de întâiŭ!... A! dile frumóse, visurĭ, nălucirĭ, închipuirĭ fericite ale fragedei junețĭ, ce v'ațĭ făcut voi óre!"...

Tot acolo, spun contimporanii că Rosetti ar fi jucat cu atâta putere și cu atâta firéscă crudime rolul tiranului Egist, încât a înspăimântat pe public și pe chiar profesorul sĕu Aristia.

Cu temperamentul sĕu pasionat pentru orĭ-ce avênt înălțător de mințĭ și de inimĭ, era lucru firesc sĕ i-se înflăcăreze astfel simțirea și sĕ misce până în adênc sufletele tuturora, cu o atât de stăpânitóre creațiune.

După un an însĕ, părăsi școla și întrà în armată, unde nu stătù decât trei anĭ și la 1836, lăsà sĕ-i créscă din nou pletele negre și buclate, se puse pe studiul literilor și scrise poesii.

La început făcù câte-va traducțiunĭ in versurĭ: ca Manfred din Lord Byron, pe care îl închinà colonelului Câmpineanu, scriindu-i:

„La tot ce e virtute, la tot ce e sfințire,
La tot ce-aduce bine la neamul românesc,
Ai fost și eștĭ tu gata ca sĕ te dai jertfire,
La orĭ-ce bine 'n frunte, Române, te găsesc!
Mĭ-am învĕțat eu legea de când te sciu pe tine;
Părințĭ, virtute, țĕră, tu m'ai făcut s'ador!
L-acésta dér întâie lucrare de la mine
Primesce -- a fi și'n fruntea-i, prĭmesce-o ca odor!"

Făcù ér traducțiunĭ din Lamartine, Victor Hugo, Béranger și Voltaire; apoi originalitatea rĕsări liberă și întrégă și poetul scrise *Ceasurile de mulțumire*, închinate sexului frumos, cu ironie, cu o înduioșare amestecată cu amărăciune, cu un bold de batjocură câte odată. Multe din aceste cântece, între carĭ cunoscuta bucată „A cui e vina", scrisă în 1839, au devenit populare. Cine n'a audit óre cântându-se versurile:

„Tu 'mĭ diceai odată cum-că păn' la mórte
Dragostea ta totă mie 'mĭ vei păstra:
M'ai uitat pe mine, le-ai uitat pe tóte,
Astfel merge lumea, nu e vina ta.
Cinste și iubire, dragoste, credință
Erĭ îmĭ jurai mie, adĭ cui s'o întêmpla;
Nu cunoscĭ iubire, nu simțĭ pocăință,
Astfel ți-este secsul, nu e vina ta!"

Cine ér nu a vibrat cu dênsul, de aceeașĭ simțire, cetind pe:

„Tu te plângĭ Eleno ne'ncetat de mine,
Dicĭ că de tot omul eu te bănuesc:
Te înșelĭ iubito, eu mĕ încred în tine
Insĕ făr' de voia-mĭ eu te pizmuesc!"

Cine din satirile *„Schimbarea mea"* unde are profeticele versurĭ:

„Când vedem că se adună
Deputații și vorbesc;
Eu credeam că fapta bună
Toțĭ din suflet o doresc.

Astădĭ însĕ mie 'mĭ pare
Cum-că unii ne-a 'nșelat,
Că de țĕră nu îi dóre;
Au cuvênt, eu m'am schimbat."

și *Fracul meu*, unde biciuesce năravurile josnice ale unora:

„Acum sĕ fac metanii, la piept eu a mĕ strînge,
Se-mĭ plec și ochĭ și capu și mâna s'o sărut,
Se mușc, sĕ vênd pe unu, pe altul ér a linge
Le-am învĕțat pe tote și-un frac adĭ mĭ-am făcut!"

Nu simte încolțirea în sufletul lui jicnit și amărît, a puternicei îndrăznelĭ, a nemilósei judecățĭ cu carĭ va înfiera mai târdiu năravurile stricăcióse, năzuințĭ dăunătóre, situațiunile îndeolnice și poftele nețărmurite ale acelora, pe carĭ îi va întêlni protivnicĭ în calea ce-l mâna deadreptul către idealul sĕu.

In unele suflete poesia este ca roua pe care o sórbe sórele de amiadĭ, dér care le lasă, pentru tótă viața, o plăcută și tainică înviorare. Când Rosetti cânta fericirea de a iubi, farmecul speranței și așteptării în iubire, cu o atât de ironică înduioșare, el nu făcea decât sĕ se supună impresiunilor și contrastelor naturei sale melancolice, orĭ visătóre. Rosetti din fire a fost și a rĕmas sentimental cu tóte acestea, și numai împrejurările, luptele și mai ales atingerea cu feluritele soiurĭ de ómenĭ l'au făcut sĕ fie adesea sceptic, batjocuritor câte odată, ironic tot-déuna. Pasionat și entusiast, bunurile și relele naturei lui, s'au resfrânt în tot ce a făcut, de aceea orĭ-ce interprindere a lui Rosetti pórtă pecetea acestei însușirĭ capitale, pe care numai dór experiența, dragostea de țéră și realitatea amară a lucrurilor, le temperau séu le modificau, din când în când. Altminterĭ, în lăuntrul lui, el rĕmânea întreg, intransigent, dușman lui însușĭ, pentru aceea-ce în asemenea casurĭ socotea și numea chiar o capitulare de consciință! Și faptele lui au dovedit în deajuns acésta.

De aceea lirismul lui Rosetti pare factice, pare voit, decĭ nenatural și chiar silnicit pe alocurea, lucru de sigur fórte în nepotrivire cu căldura lui firéscă, cu patima sbuciumătóre, ce i-a muncit vecĭnic pieptul. A suferit pentru că a voit sĕ pue frîu voinței celor plămădite de fire într'ênsul și când a găsit cu cale sĕ le lase slobode, în voia lor, orĭ a greșit momentul, orĭ nu a fost înțeles! Acestea le arată el cu prisos în *Tânguirea unui poet.*

„Mĭ-e drag și adevĕrul, dér décă vre-odată
Am dis cum că ne fură acei ce stăpânesc,
Un om cădù pe mine ca uliul și îndată
Mĕ smulse și mĕ 'nchise, dicĕndu-mĭ că bîrfesc.
Tot astfel de durere încerc și'n poesie,
Deși brodesc cu vr'una la unii sĕ le plac,
Dér însĕ al meu nume e mort, nu o sĕ fie,
Și'n vecĭ un Goethe, Schiller eu nu o sĕ mĕ fac!"

Și totușĭ cânta! Cântarea îi alina durerile, îi dădea aripĭ, ca sĕ atingă regiunile visate, îl îmbărbăta pentru luptele ce avea sĕ dea, în cursul furtunósei lui viețĭ.

Părea că înainte de a se ocupa de o lucrare a vieții sociale, avea nevoe de așĭ stropi mânile cu parfumul poesiei.

Era mai mult un efect al voinței, decât al vocațiunei, și cu tóte acestea Rosetti a rĕmas tótă viéța lui poet, prin emoțiunea ușóră, prin simțul delicat al frumosului. In pieptul aprigului și înfocatului luptător pentru binele public, tresăreau chiar în cele mai crâncene momente ale bătăliei unele amintirĭ plăcute, vibrau nisce córde scumpe, dér gingașe, carĭ 'l făceau sĕ se piardă o clipă în eternul albastru al visurilor iubite, orĭ pe cărările fără capĕt ale unui ideal, pururea urmărit, nicĭ-odata întrezărit măcar! Rosetti era artist, chiar atuncĭ când părea mai prosaic, mai puțin interesant, orĭ — ceea-ce i-se întêmplă cu cei mai mulțĭ — mai puțin simpatic.

A fost om, în tótă deplinătatea cuvêntului, un om însĕ de sentiment, de chibzuială, de îndemn, tot-déuna gata la sacrificiu.

(Va urma).

Literatură.

A apărut nr. 4 din **Școla și Familia** fóie pedagogică literară. Apare la 1 și 15 ale fie-cărei lunĭ. Redator responsabil Ión Dariu. Brașov. Cu concursul mai multor profesorĭ, învețătorĭ și alțĭ bărbațĭ de școlă. Sumarul: Treptele formale și adevĕrata lor origine, de George Maican In atențiunea preoților și învĕțătorilor! (Proiect de statute pentru societatea de ajutorare a preoților și învĕțătorilor gr. or. românĭ din archidiecesa Transilvaniei) de Dr. Iosif Blaga, president, Alexandru-Frâncu, secretar. Din icóna școlei române la finea veacului al XIX, Dr. D. P. Barcianu (cu portret), de I. Dariu. Ținutul muntos-nordic al Ungariei. (Lecțiune practică din Geografie pentru clasa IV primară) de N. Oancea jun. Copilul (sentințe legate despre el). Cronica școlei. Literatură. Pentru distracție. Poșta redacțiunei.

—A apărut tomul I. din *„Novele"* de Vasilie Ranta *Buticescu*. Broșura are 286 paginĭ și conține istorióre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureșianŭ, Brașov.

ULTIME SCIRI.

Viena, 8 Maiŭ. Din Constantinopol se telegraféză, că iritația contra Bulgarilor cresce din ce în ce acolo. Partidul militar turc cere cu stăruință rĕsboiul contra Bulgariei. O depeșă particulară anunță, că Turcia face sĕ se ridice aprópe o miie de forturĭ la fruntaria dinspre Bulgaria

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferăstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I *Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al Românieĭ cu decisia Nr 2078 din 1897. Costă *5 corone.*

Vol. II *Fitotechnia*, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 corone.*

Vol. III. *Zootechnia*, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 corone.*

Vol. IV. *Economia Rurală*, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 corone.*

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomieĭ în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tóte ţările locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele maĭ bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra luĭ Lamarck de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţéră sĕracă". Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor" séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Scrierĭ istorice.

Memorii din 1848—49 de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viaţa şi operile luĭ Andreiŭ Mureşianu, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ, Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa", interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi douĕ portrete bine reuşite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lissei, cum şi ilustraţiunea mormĕntului eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria luĭ Avram Iancu", apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d l Dr. Amos *Frâncu* în causa fondului pentru monumentul lui Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

„Pintea Vitézul", tradiţiunĭ legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ. plus6 banĭ porto.

„Românul in sat şi la óste". Acesta este titlul unei nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literaturei române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Pacăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

„David Almăşianu", schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal". studiu psihologic poporal de I. *Paul.* Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie *Porumbescu.* Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Maiŭ n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121 35
Renta de corone ung. 4%	99 55
Impr. căil. fer. ung. în aur $3^1/_2$%	92 20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare $3^1/_2$%	2(3 —
Bonurĭ rurale croate-slavone	157 75
Impr. ung. cu premii	100.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	100.55
Renta de argint austr.	121.30
Renta de hârtie austr.	101.10
Renta de aur austr.	93.65
Losurĭ din 1860.	153.90
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.22
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	732.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	673 —
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	$117.07^1/_2$
London vista	239.75
Paris vista	$95\ 22^1/_2$
Rente de corone austr. 4%	$95\ 22^1/_2$
Note italiene	—.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 8 Maiŭ n. 1903

	Cump.		Vend.
Bancnot rom.	18.90		18.94
Argint român.	18.70	„	18.80
Napoleond'orĭ.	19.—	„	19.04
Galbenĭ	11.20	„	11.30
Ruble Rusescĭ	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane	116.80	„	111 08
Lire turcescĭ	21.20	„	—.—
Scris fonc.Albina 5%	101.—	„	101·—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Maiŭ st. n. 1903.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·20 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 8·13 min. séra.
IV. Tr. accel. la órele 10·26 m. séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Tren accel. la órele 5·14 m. dim.
III. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).
V. Tren mixt la órele 6·50 séra.

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.18, cu Ciuc-Gyimes şi Ciuc-Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·40 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·— m. p. m.

Dela Braşov la Zernescĭ (gar. Bartolomeiu

I. Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 3·44 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 9.47 m. séra.
IV. Trenul mixt la óra 6·14 m. dim. (Numai dela 1 Iunie Dumineca şi în serbătorĭ).

Dela Braşov la Ciuc-Gyimes:

I. Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·40 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·— min. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Tren accel. la órele 5·07 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·50 dim.
III. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 9·27 min. séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·41 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).
V. Tr. accel. la órele 10·14 m. séra.

Dela Kezdi-Oşorheiu la Brasov:

I. Trenul de persóne la óre 8 25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Sereda óra 3·20.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·27 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zernescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·02 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·12 min. p. m.
III. Trenul mixt la óra 8·18 séra.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·27 min. séra. (Are legătură cu Tuşnad-Ciuc-Gyimes.)
IV. Trenul mixt la órele 10.05 m. séra.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.